

Teréz vetette fel, aki külföldi példa nyomán felállítja Budán az első hazai kisded-
óvót, az „angyalkertet” 1828. évi június 1-én.

E közlemény két legérdekesebb adata, hogy kezdetben mindkét nembeli kisded-
óvók működtek és hogy a tolnai óvónőképző jogutóda, a mai budapesti intézet,
a legelső európai ily intézetek között volt.

Kováts Margit: (12. sz.) Pályanyertes cikkében ezekkel a kérdésekkel foglal-
kozik gyakorlati szempontból: Milyen módon és eszközökkel lehetne a kisdedóvó-
dákat napközi otthonnal kapcsolni és milyen anyagi eszközökkel lehetne a gyermekek
élelmezését biztosítani? A napközi otthonban a gyermekek testi gondozása és neve-
lése milyen módon és eszközökkel érhető el? *Zentai Károly*.

Kereskedelmi Szakoktatás XIV. évf. 1936—37. 5—10. sz.

A januári szám a szaknevelésügy nagy halottjának, a kereskedelmi szak-
nevelés magyar megszervezőjének és kiépítőjének, a Kereskedelmi Szakoktatás meg-
indítójának, *Sásdy-Schack Bélának* áldoz azzal, hogy annak egész terjedelmét emlé-
kének szenteli. — *Laurentzy Vilmos*: *A gazdaságtörténelem jelentősége*. Világosan
mutat rá a közelmúlt történelmében a gazdasági erők nagy jelentőségére s a gazda-
sági élet tényezőinek alakulását szemlélítve követeli a magyar jövő biztosítása cél-
jából a gazdasági vonatkozások alaposabb figyelembevételét a történelemtanításban.
— *Hoffmann Edith*: *A művészet a magyar irodalom és történelem tanításában*. —
A kellően előkészített múzeumi látogatás igen gyümölcsöző lehet a tanítás eredmé-
nyére. A nem elszigetelten, hanem a külföldi irodalom és művészet termékeivel pár-
huzamban tárgyalt emlék elősegíti a korok megértését, hisz pl. egy festmény átte-
kinthetőbb, mint egy regény, élénkíti a tanítást, biztosítja annak későbbi eredményét
s mértékkel alkalmazva fejleszti a tanuló művészi érzékét. A cél és módszer a két
tantárgyban nem azonos: az irodalomtanításban a művészet célja az ismeretterjesz-
tésen túlmenően ízlésformák, stílusok megértetése, főszekőze tehát a festészet, a tör-
ténelemben inkább az életet hozza közelebb, főszekőze az összes fennmaradt em-
lékek. E miatt kellene minden iskolát legalább 100 megfelelő, használható reproduk-
cióval ellátni. — *Heigl László*: *Olaszország nevelési rendszere és a fascista nevelés
bírálat*. — A szerző ismerteti az iskolán kívüli nevelésnek, a balilla-intézménynek
szervezetét, az itt folyó nevelést, majd az iskolai nevelést, annak eszményeit s rá-
mutat a már mostan látható eredményekre. *Oswald Albert*: *A számtan-természettan
szak értéke és értékelése*. — A két tantárgyat vizsgálja oly szempontból, hogy mily
hatással vannak a tanuló erkölcsi és értelmi tulajdonságainak fejlesztésére, mi a
jelentőségük a gyakorlati életben s mennyire értékelik az egyes államok. *Bohdaneczky
Imre*: *Hozzászólás az „Osztályozó problémája” c. cikkhez*. — A szerző Eckert Elek
tervet a tizedes törtekkel való osztályozást illetően helyteleníti. A gyermek élőlény,
értékét tehát holt számokkal kifejezni nem lehet. Különben is az osztályozás nem
öncél, hanem csak segédeszköz a nevelésben. Helytelennek tartja azt is, hogy az
osztályzat csupán a tudást vegye alapul. Eckert egyéb, az érettségi dolgozatokra, a
javítás titkosságára vonatkozó javaslataira súlyos ellenérveket mond, szerinte ugyanis
a baj nem az osztályzásban, hanem ott van, hogy felső ker. isk. ifjúság a serdülés
korában kerül új iskolába. *Fekete Miklós*: *A cselekedtető oktatás bölcselleti megvilá-
gításban*. — A cselekedtető oktatás célját és módszerét ismertette kimutatja, hogy
az nem egyéb, mint a személyiség, az emberi lényeg transcendens abszolutumának
kimiűvelését akarja. A módszernek bölcselleti alapvetését adva igazolja, hogy a cse-
lekedtető oktatás a mai világszemléletnek is a legjobban felel meg. *Rózsa Dezső*:

A vizuális emlékezőtehetség szerepe a modern nyelvoktatásban. — E képesség fokozására bármely módszer mellett hasznosítható ötleteket ad, különösen a füzettípusok bevezetése valószínű eredménnyel járhat. *Farkas László: A történettanítás korszerű kérdései.* A történettanítást vizsgálja a felső ker. iskolában anyag, módszer és segéd-eszközök szempontjából. Az anyagon a tanulói fűjság előképzettsége, az ismeretek nagysága s a legújabb események figyelembevétele miatt, tekintettel a heti 2 órára, revíziót kellene végrehajtani, a munkáltató módszerhez szakteremrendszer s megfelelő taneszközök kellenének. Ezután részletesen tárgyalja a történettanítás iskolai és azon kívüli szemléltető eszközeit. *Barta János: Magyartanítás és érettségi.* — Arra a megállapításra jut, hogy az eredmény sikere érdekében a szóbeli érettségi rémétől meg kellene szabadítani a tanulót, vele alapos és terjedelmes írásbeli feladatot készíttetni s a szóbeli tételek anyagát — a poétika bevonásával — a felére leszállítani.

v. l.

Monatschrift für höhere Schulen. Berlin, 1937. Band 36. Heft 1—4.

1. Művelődéspolitikai kérdésekkel foglalkoznak a következő cikkek: *W. Oberle Das höhere Schulwesen in Preussen*, melyben az 1936-ban megjelent Kunze-Kalender nyomán világos képet nyújt Poroszország iskolaügyéről. Az utóbbi években az iskolák és tanulók között mutakozó csökkenés megszűnt s ma a létszám annyi, mint az előző években volt: 810 fiú, 330 leányközépiskola. Az iskolatípusokban sem fordult elő változás. Összesen 1539 gimnázium és reálisola van Poroszországban, amelyben 11.924 fiú és 2669 leány növendék tanul. Különösen kedvelt típusa a jelen kornak az úgynevezett reformreál-gimnázium. Az elmúlt évben 17 iskola tért át erre a típusra. A leányoknál a nemzeti szociálista kormányzat hatása alatt erősen megnövekedett a három éves Frauenschule létszáma. Az 1933-ban fennálló 20 ilyen nemű iskolával szemben 1936-ban már 87-re szaporodott a számuk. A tanszemélyzetben sem fordult elő lényegesebb változás, mert 446 távozóval szemben 507 új tanár áll. 1935 Oberschullehrer mellett, 3934 assessor (helyettes) működött. Általában véve a helyettes tanárok helyzete meglehetősen kilátástalan. Ugyanerre mutat rá Rudolf Eisele tanulmánya a badeni tartományra vonatkozólag (*Zur Lage der badischen Lehramtsassessoren*), ahol 1936-ban 900 előirányzott tanári állással szemben 850 helyettes alkalmaztak, ezek közül 390 állami iskoláknál, 250 magániskoláknál tanít, 150 jelöltet pedig töröltek a várományosok listájáról. Jakob Müller: *Das Berufs- und Fachschulwesen in Deutschland*, a gazdasági fellendülés következtében megnövekedett különböző hivatásra előkészítő: kereskedelmi, felsőkereskedelmi, háztartási és ipari iskolák, és hivatást kísérő: kereskedő, iparos, földműves iskolák fajait és célját ismerteti. Külön csoportot alkotva a szakiskolák: technikai, textil, kézműves stb. válfajaiból.

2. Fricke, Gerhard. Danzigban tartott pedagógiai előadását közli az élén (*Die Entdeckung des Volkes in der „deutschen Bewegung“*), majd Hans Amman: *Unterrichtsarbeit mit dem Film* c. értekezése, melyben a filmmel való tanítás óriási előnyeiire hivatkozva sajnálattal állapítja meg, hogy ez ideig nem érték el azt az eredményt, amelyet joggal vártak tőle. A népiskolákban aránylag többe filmeznek, mint a középiskolákban. Megcáfolja azon ellenvetéseket, mintha a film segítségével folyó oktatás több időt és fáradságot igényelne a csupán előszóbeli tanításnál, továbbá a tanárok „természetes” idegenkedését a mechanikus technikus dolgoktól. Meggyő-